

Dlouhodobá participace je ještě před námi, říká Jan Mareš

13.03.2020

Participace je jedním ze základních principů, na kterých OSN stojí. Celá její myšlenka stojí na tom řešit problémy lidského společenství - a dnes i naší planety - společně, ale i sdílet nápady, řešení a plody našeho úsilí.

Jak participace zapadá do plánů OSN?

Participace je jedním ze základních principů, na kterých OSN stojí. Celá její myšlenka stojí na tom řešit problémy lidského společenství - a dnes i naší planety - společně, ale i sdílet nápady, řešení a plody našeho úsilí. Participace je důležitá proto, že je nezbytnou podmínkou demokracie. Pouze když máme příležitost, aby zazněly všechny hlasy a podněty, je možné hledat shodu a vést spolu dialog o smysluplných řešeních. Výhodou participativního přístupu je, že nám znesnadňuje myslet v jednoduchých protikladech a líbivých heslech. Důležitá je na všech úrovních, ale nejlépe se jí učíme právě tam, kde žijeme - v naší vesnici, městě či městské části. V České republice tyto obecné cíle převádíme do reality například prostřednictvím místní Agendy 21, ale existuje řada starostů či zastupitelstev, která si cestu k participativnímu řešení sami hledají. Nikdo totiž nechce přicházet s řešeními, které nepřezijí jedno volební období.

Je podle Vás prostor na to, abychom se v participativním plánování snažili víc? Nebo je současná praxe dostačující?

Vždycky je prostor dělat více. Jedna věc je vytvářet formální možnosti zapojení se do věcí veřejných, druhá je dbát na to, aby žily. Aby o nich lidé věděli, nebáli se je využívat a zapojovat se, aby rozuměli jejich možnostem a přínosům. Myslím, že v posledních pěti letech se řada měst a obcí velmi posunula, například díky participativnímu plánování, vytvářením pocitových map či využíváním různých aplikací, jejich prostřednictvím mohou občané nahlásit problém ve svém městě. Na druhou stranu se jedná o spíše příležitostné sběry podnětů, dlouhodobá participace na městských plánech a rozvojových strategiích je ještě před námi. V této oblasti máme první vlašťovky v Praze, Brně, Litoměřicích, Chrudimi či v místních akčních skupinách, ale pořád můžeme latku posouvat výše.

Stojí si Česko dobře ve splňování globálních Cílů udržitelného rozvoje?

Na tuto otázku není snadná odpověď. Cílů je celkem sedmáct a týkají se téměř všeho, co děláme. V jejich naplňování se České republice daří poměrně dobře. V letošním celosvětovém hodnocení americké Kolumbijské univerzity jsme se umístili na 7. místě v celosvětovém srovnání. Ve srovnání členských států EU, které využívá podrobnější data a více se zaměřuje na problémy rozvinutých států, jsme skončili osmí. Česká republika si vede dobře v sociální oblasti (konkrétně v boji proti chudobě a nerovnostem), dobře se

Česku daří i v environmentálních tématech, konkrétně v naplňování Cíle 15 Život na souši. Přidat by naopak mohla v oblasti rovnosti mužů a žen a v plnění zahraniční rozvojové spolupráce. Největší výzvou pro Česko stejně jako pro všechny vyspělé státy zůstává boj se změnou klimatu.